

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ve Hatay merkezli gerçekleşen depremin üzerinden iki yıl geçmiş olmasına karşı, depremin yol açtığı sorunların giderilmesinde yeterli mesafenin kat edilip edilmediği, bugüne kadar yapılmış çalışmaların ne düzeyde olduğu, konuyla ilgili ek olarak hangi adımların atılması gerektiğinin ve oluşabilecek benzer doğa olayları karşısında ne gibi hazırlıkların yapılması gerektiğinin ortaya çıkarılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 115'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması gereğini arz ve teklif ederiz.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

6 Şubat 2023'te meydana gelen depremlerin üzerinden iki yıl geçmiştir. 11 ilde milyonlarca kişiyi etkileyen depremde en az 53 bin 537 kişinin hayatını kaybetmiş, 107 bin 213 kişi de yaralanmıştır.

Şubat depremleri ile ilgili birçok konu hakkında tartışmalar bitmediği gibi bir türlü giderilemeyen birçok eksiklik, kamuoyunda devlet kurumlarına karşı oluşan güvensizliğin artarak devam etmesine yol açmaktadır.

27. yasama döneminde kurulan Araştırma Komisyonu, sonuç raporunu 2023 yılının Nisan ayında TBMM Başkanlığına sunmuştur. Komisyon raporunda Hukuki Mevzuat Düzenlenmesini Gerektiren konularda 50 ana başlıkta tespit ve önerilere yer verilmiş; “Kurum ve Kuruluşlarca Yapılması Gereken Düzenlemeler” bölümünde ise 113 ana başlık altında çeşitli tespit ve önerilerde bulunulmuştur. Söz konusu raporda 400’e yakın öneride bulunulmuştur. Ancak bu önerilerin hayata geçirilip geçirilmediği, hayata geçirilmeyen önerilerle ilgili neler yapıldığı konularında belirsizlikler giderilememiştir.

Öte yandan son günlerde Ege Denizi’nde bulunan Santorini Adası çevresindeki sismik hareketlilik bilim insanları tarafından Türkiye’nin batı bölgelerini etkileyecek depremlerin ve tsunaminin habercisi olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM, geçtiğimiz günlerde yapmış olduğu açıklamada İstanbul’da 600 bin binanın her an yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu ifade etmiştir.

Tüm bu gelişmeler karşısında başta deprem ve tsunami olmak üzere gerekli çalışmaların yapılması için geçmiş depremlerin yarattığı olumsuz sonuçların ve bu sonuçların ne kadarının bertaraf edildiğinin açıklığa kavuşturulması zorunludur.

Bu nedenle 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ve Hatay merkezli gerçekleşen depremin yol açtığı sorunların giderilmesinde yeterli mesafenin kat edilip edilmediği, bugüne kadar yapılmış çalışmaların ne düzeyde olduğu, konuyla ilgili ek olarak hangi adımların atılması gerektiği ve oluşabilecek benzer doğa olayları karşısında ne gibi hazırlıkların yapılması gerektiğinin etraflıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

GEREKÇE

6 Şubat 2023'te meydana gelen depremin yarattığı sonuçlar, depremin üzerinden iki yıl geçmiş olmasına karşın hala tartışma konusu olmaya devam etmektedir. Yıkılan binalarla ilgili sürdürülen yargı sürecinden, depremzedelerin barınma, beslenme, sağlık, eğitim ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına; yeni yapılan inşaatların kalite ve niteliğinden, deprem sırasında oluşan can kayıplarına ve akibeti henüz tam olarak açıklanamamış olan kayıp şahıslara kadar bir çok konu izaha muhtaç durumdadır.

Depremde yıkılan binalarla ilgili yapılan yargılamalar sonucunda sadece Adana'daki Alpargün Apartmanı'nın müteahhidi Hasan Alpargün'e "Olası kastla birden fazla kişinin ölümüne ve yaralanmasına neden olma" suçundan 62 kez müebbet ve 865 yıl hapis cezası verilmiş; diğer davalarda ise müteahhitler, 8 yıl ile 21 yıl 9 ay arasında değişen hapis cezaları almışlardır. Birçok davada sanıklara "İyi hal indirimi" uygulanmış ve bazı sanıklar da beraat etmiştir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, depremlerden sonra 31 Mart'ta yaptığı konuşmada, *"319 bini 1 yıl içinde olmak üzere toplam 650 bin yeni konut yaparak depremzede vatandaşlarımıza teslim edeceğiz"* demiş olmasına karşın, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 24 Ocak 2025 tarihinde yapmış olduğu bir duyuruda, 2 yılın sonunda teslim edilen konut sayısının 201 binde kaldığını ifade etmiştir. Bu sayının gerçekçi olup olmadığı konusunda da tartışmalar ve tereddütler bulunmaktadır. Bu sayı tam ve doğru olsa dahi, bu durum "ilk yılın sonunda 319 bin konut inşası" vaadinin kat kat gerisindeki bir rakamı ifade etmektedir.

Depremin üstünden iki yıl geçmiş olmasına karşın barınma ve konut sorunu ile ilgili sıkıntıların halen yüksek boyutta olduğu görülmektedir. Yine Murat Kurum, 11 kentin çeperinde yapılanma kararı alındığını söylemiştir. Hangi kentte, nereye, ne kadar konut yapıldığı ve hangi özel parsellere, tarım alanlarına hangi koşullarda yapılanmaya gidildiğine ilişkin kamuya yönelik bir izahat verilmemiştir.

Uzmanların deprem bölgelerindeki yapılaşmaya ilişkin söylediğinin aksine betonarme inşaat tekniğinin üstelik de betonarmenin en sağlıksız ve kalitesiz biçimiyle tünel kalıp sisteminin yapılarda tercih ediliyor olması izaha muhtaçtır. Yine 6 taşocağı bulunan Antakya'da 60 ilave taşocağı kurulması ve bunların özel parsellere konumlandırılması sırasında da kamuoyunu tatmin edici bir açıklık yoktur.

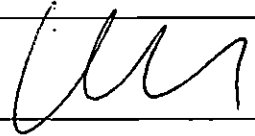
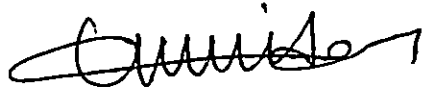
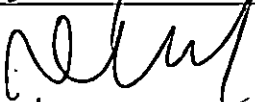
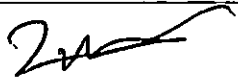
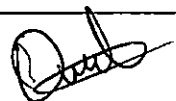
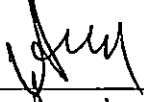
Öte yandan eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, depremde yaklaşık 3 ay sonra, 86'sı çocuk 297 kişi için kayıp müracaatı yapıldığını açıklamıştı. Depremde ilk anından itibaren çoğunluğu çocuk olmak üzere kayıp kişiler olduğu yakınları tarafından dile getirilmiş olmasına rağmen aradan geçen iki yıl içerisinde kayıp kişi sayısı ve iddialara ilişkin kamuoyuna tatmin edici bir açıklama yapılmamıştır.

Düzenlenen kampanyalar ile 115 milyar TL yardım toplandığı ilan edilmiş, bağış vaadinde bulunanların tamamının vadettikleri bağışı yapıp yapmadıkları konusundaki tartışmalar bitmemiştir. Tüm bunların yanı sıra toplandığı belirtilen 115 milyar TL'nin ne şekilde harcandığı yönünde kamuoyunu tatmin eden ikna edici bir açıklama yine yapılmamıştır. Bunun yanı sıra Antakya'nın tarihi yapısının etkisi ile uluslararası fonların sağladığı 220 milyar dolar kadar bütçenin nasıl ve hangi denetim yöntemi ile nerede kullanıldığı da netlik kazanmamıştır.

Yaşanılan felaketin ikinci yılı dolarken hâlâ yeterli düzeyde hastane inşa edilmemiştir. Sağlık personeli eksikliği giderilmediği gibi kurulan sağlık kuruluşları, vatandaşların sağlık ihtiyaçlarını karşılama kapasitesinin çok altındadır.

Depremde genel bilançosu ve yapılan çalışmalarla ilgili derli toplu bir açıklama yapılmamış birçok alanla ilgili sorunların çözümünde ne kadar mesafe kat edildiği konusunda kamuoyu sağlıklı bir şekilde bilgilendirilmemiştir.

Tüm bu gerekçeler ışığında depremin yol açtığı sorunların giderilmesinde yeterli mesafenin kat edilip edilmediği, bugüne kadar yapılmış çalışmaların ne düzeyde olduğu, konuyla ilgili ek olarak hangi adımların atılması gerektiğinin ve oluşabilecek benzer doğa olayları karşısında ne gibi hazırlıkların yapılması gerektiğinin ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ihtiyaç vardır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	C. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Ö. Sakı
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	S. Çelenk
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	A. Kaya
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	